

۲۲۸ ۳۴۵۶

تبلور آرایه‌های بلاغی در سخنان بزرگان ایران باستان

www.ketab.ir

فاطمه صادقی

(کارشناسی ارشد زبان و ادبیات عربی و دبیر آموزش و پرورش)

سرشناسه	:	صادقی، فاطمه، ۱۳۵۰- (دبیر)
عنوان و نام پدیدآور	:	تبلور آرایه‌های بلاغی در سخنان بزرگان ایران باستان/ مولف فاطمه صادقی.
مشخصات نشر	:	کرمانشاه: نشر کلمات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۱۹ ص: ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۵۶۸۱-۰۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۱۷ - ۱۱۹.
موضوع	:	فارسی -- معانی و بیان -- تاریخ Persian language -- Rhetoric -- History
رده بندی کنگره	:	PIR۳۵۶
رده بندی دیویی	:	۸۰۴/۷۰۲۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۷۷۹۸۰۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیفا

تبلور آرایه‌های بلاغی در سخنان بزرگان ایران باستان

مولف: فاطمه صادقی

ناشر: کلمات

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰۰

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۸۱-۰۹-۵

مراکز پخش و فروش:

۱- مرکز شماره یک: تهران خیابان انقلاب- روبروی دانشگاه تهران - مجتمع

فروزنده- طبقه اول- شماره ۴۰۶- تلفن: ۰۲۱۶۶۹۵۴۴۰۴

۲- مرکز شماره دو: تهران - خیابان پاسداران- میدان هروی- بوستان نهم- پلاک

۳۷- تلفن: ۰۲۱۲۲۵۶۷۲۵۸

فهرست مطالب

مقدمه.....	۵
فصل اول: کلیات تحقیق.....	۷
دیباچه.....	۸
اهمیت تحقیق و بیان مسئله.....	۱۱
پیشینه تحقیق.....	۱۳
فصل دوم: تحلیل ادبی- بلاغی از سخنان ایرانیان پیش از اسلام.....	۱۵
زمینه‌های وجود بلاغت در ایران باستان.....	۱۶
تشبیه.....	۱۸
استعاره.....	۳۶
استعاره مکنیه.....	۳۶
کنایه.....	۳۷
لف و نشر.....	۳۷
ضرب المثل.....	۳۷
برخی حکمت‌های ادبی ایران باستان.....	۴۰
منابع.....	۱۱۷

مقدمه

پژوهش در سیر هنرهای بلاغی و سخنوری که با شکار معانی و نشان دادن آن در ساختارهای سخن سروکار دارد، از روزگاری کهن، توجه ارباب نقد و اندیشه را برانگیخته و در ایران پیش از اسلام نیز نشانه‌هایی از این توجه به گفتار پیراسته و نیک وجود داشته‌است. ایرانیان در عرصه اندیشه و ادب، همواره عاملی تأثیرگذار بر امت‌های دیگر و به‌ویژه بر تازیان بوده‌اند. زبان‌آوری و مهارت آنان در بلاغت سخن، اگرچه تجلی واقعی و نمود عینی خود را پس از اسلام به نمایش گذاشت، مستندات تاریخی و ادبی انکارناپذیری از ایران باستان وجود دارد که نشان‌دهنده وجود بسیاری از جلوه‌های هنری و زیبایی‌بارسیان است. به گواهی جاحظ، ایرانیان در دوره‌های پیش از اسلام، کتاب‌هایی در باب بلاغت داشته‌اند، اما با وجود اینکه هیچ اثر بلاغی از ایرانیان باستان در دست نیست، وجود بسیاری از سخنان حکیمانه بزرگان و شاهان ایرانی همچون بزرگمهر و انوشیروان، که آکنده از زیبایی‌های ادبی و هنری است، تردیدی باقی نمی‌گذارد که اصول علم بلاغت و ظرائف آن، در ایران پیش از اسلام نیز وجود داشته‌است. سخنان ایجازگونه و حکمت‌آمیز، عبارت‌های آکنده از تشبیه و استعاره، جملات شیوا و رسا در کلام ایرانیان باستان، به حدی است که موجب شده تا شخصی همچون جاحظ را به تحسین در برابر آن وادارد. او که خود از پیشوایان شیوایی گفتار و سخن‌دانی است، ایرانیان را در سخنوری و گزیده‌گویی ستوده‌است و از قول شعوبیه، کتاب کاروند ایرانی‌ها را از بهترین سرچشمه‌های علم بلاغت برمی‌شمرد. در منابع عربی، گنجینه‌ای از سخنان حکیمان و بزرگان ایرانی نقل شده‌است که علاوه بر معانی پندآموزش،

هنر آفرینی‌های زبانی و بلاغی بسیاری دارد که هر خواننده‌ای را مجذوب خود می‌سازد. در این کتاب، با تکیه بر نمونه‌های تاریخی و ادبی از منابع عربی، گزیده‌وار برخی سخنان بلاغی ایرانیان باستان تحلیل شده تا گوشه‌ای از چشمه جوشان بلاغت در این دوره از تاریخ ایران، نشان داده شود.